

Werk

Titel: Otto Paul Juvalta

Ort: Erlangen

Jahr: 1907

PURL: https://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?345572629_0024|log15

Kontakt/Contact

Digizeitschriften e.V.
SUB Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen

✉ info@digizeitschriften.de

OTTO PAUL JUVALTA.

Peidras impolidas. Coira, Stamparia da Pargätzi e Felix. 1863.

[p. 13]

Ils tramagliunzs.

Per ir in visita tiers ün pur
Da compagnia duos giuvnôs,
E cun sas figlias fer l'amur,
Eiran uossa instrados.

5 Ma cur els sun in tros in stüva,
Ai! Ai! Che vzettan lò lur ögls?
Davent las giuvnas eiran idas,
La vegl' be eira lò e'l vegl.

Cun quaists duos! dschet da noscha glüna
10 Cun vusch bass' il prüm giuvno,
Da fer in mia gioventüna
L'amur sun uossa chastio?

Cò l'oter dschet cun tschera fina:
„Ad ais cossü'l Sigr. Landamma“ —
15 Al chantunais tschanto sün pigna —
„Chi da's tschantscher avess grand' bramma! —

[p. 14]

„Che voul l' ilustrissem quel Signur?“
— Al dumandet il chantunais —
„In tschertas chosas so 'l main del pur,
20 Mo eau vögl fer 'na buna prais'.“

„El am dschet, cha 'l stuessas der,
Una stalla plain' d' muaglia,
Un cossagl, cu mê pavler
Cun poch fain e pocha paglia.“ —

25 „Eir a vus vuless, Duonn' Amda,
 Drizzer our 'na comischun,
 Ch' ais dad importanza granda
 E prema eir fichun, fichun“:

„As giavüsches con pulitezza,
 30 Scha uoss' dalum vus gessas giò
 La Signura Plavanessa
 In sa chesa be ün po.“

„Varò da bsögn qualchün chi güda,
 Que prema fich, scha eau nu 'm sbagl,
 35 Glivrer damaun l' altschiva,
 Cha la figl' poss' ir a bal.“

[p.15] „Ai, nun dir tel furbaria!
 Forsa voul' la fer güder, —
 Hoz fet ella bacheria —
 40 Fer liangias e sager.“ — . . .

Cò tuots duos aunch quella saira
 Nel dispers löet curritan
 Cun la lintern' in maun per vaira,
 Sentir l' incharg cha els survgnissan.

45 Cur famus füt reuschida
 Quaist' astuzia grand' e bella:
 Bot intrettan aint in stüva
 Graziusas las sorellas.

[p.16] **La prümavaira.**

Cur la naiv s'alguainta,
 Erva, föglia prüja,
 La prüma flur flurainta,
 Gilgia, rösa, ria;

5 Cur la prüm' chüralla
 Svollazza sülla flur,
 Da fögl' a föglia balla
 Nel mër da bun odor;

Cur sülla pred' l'agnè
 10 Pascha, beschla, saglia,
 Alleger il utschè
 Nus la damaun sdruvaglia:

'Lur', umann! as scioglia
 La cuverta fraida,
 15 Chi spiert e cour e spoglia
 In glatsch, fraidur tignaiva!

[p.17] S'rumpa la cuverta
 Suot la chalur del di,
 Ch'in tia membra dscheta
 20 Penetra vi e pü.

Chod e fraid as masdan,
 Dand fled e movimaint
 'N germ bot eir as sdasda,
 Renasch' e vain vivaint.

25 El prüja in tieu cour,
 Do föglia, fluors e frütta,
 'Na plaunta vain landrour,
 Chi s'clamma: „bös-ch d'la vita“.

[p.20] Il sass da Bravuogn.

Frantuna, strassuna,
 Mormura, sussura,
 Dad ora, stras-ora
 Un oda la ova,
 5 Chi sfenda la spelma,
 La renda a belma.

Cò s-chiman, abiman
 E gliman e minan
 Profuond e chafuol
 10 Nel fuond da lur buogl
 Las ovas mez blovas,
 Fand uondas e fodas.

E buoglia e fuonda,
 Strabuoglia la uonda,
 15 E couscha e nonda

E svoula in rouda
 La s-chima e 'l füm
 A fin del abim.

[p.21] Magliand il buttin
 20 Volam da rapin'
 Püss lò faun lur gnieu
 Il püf nella lia;
 In ramma fermeda
 Eir tanna la evla.

25 Tscherts dis eir udis
 La vuolp ed il guis
 Girêr bger main rêr
 E svoler lò il plêr.
 L'uhu e 'l cucu,
 30 Chi sbregian: u! u!

E glatscha sur glatscha
 Attach' la surfatscha,
 Faubourg del infern,
 Bod pêr' eir inviern,
 35 Fraidur e chalur,
 Terrur e sgrischur. —

Sulezz' e bassezza
 (Ais cò eir) Bellezz' ed otezza,
 La s-chüirdün per scodün
 40 Iglümna, ais glüm.
 (Dieu ais) Misterius, grandius
 (Inua pera) Terrur e sgrischur.

[p.22] Cò penda e tenda
 Stuppenda 'na semda:
 45 Fortezza d'otezza
 Sgürezza, promtezza
 Sül pled: „liberted!“
 Fin ch'ais in me fled.

[p.25] A Te, o Mamma!
 Aunz cha 'l di get a finir
 Perche volvettast Tü Tieu ögl?
 Per am priver da tuot sorrir,
 Volet que Dieu, seguond sa vögl'.

5 Davent, lontaun da Te
 E da mieu lö patern
 Füt que chi 'm tgnèt in pè:
 Tì' amur matern'.

Cur spranza aunch' e bramma,
 10 Da 'T chatter in Tieu let,
 Per podair clamer: O, mamma!
 Perduna mieu diffèt!

Cur mieu cour ardaiva,
 Aunz cha l' ögl at füss serrô
 15 D' anguoscha mieu frunt süjaiva,
 Per bütscher aunch Tieu cho;

[p.26] Una vout' aunch' per garder
 In Tieus ögls plains d' summissiun
 L' ammalô mieu cour per ristorer
 20 Ed avoir consolaziun;

Baiver d' Ta funtaun' volaiva
 Inesauribla in amur
 Pazienz' e cretta vaira,
 Per sligerir ma grand' dolur;

25 Aunch' üna vout' il cour recognuschaint
 Un sforz volaiva fer,
 Tieu ögl, ch' aunch' uossa m' ais preschaint
 Tiers l'eternited serer:

Mieus pass, o grand' dolur!
 30 Pü cuorts sun stos cu quels d' la mort,
 Battieu avaiva già Tì' ur',
 Dolur! Dolur! füt mia sort!

Aunch' üna vout' nu 'm füt cuvieu,
 Al ogget a me 'l pü cher,
 35 Da 'l dir aunch' ün: „Adieu! Adieu!
 Sainz' però 'l pudair schmancher.“

[p.27] Aunz cha 'l di get a finir,
 Perchè stovettast? o crudela
 Mort! culs tieus güst unir
 40 La mamma pü fidela!!

* * *

Glivro per me füss tuot sorrir,
 Scha d' Te nun vess imprains a crair,
 Scha mieu cour nun gniss am dir:
 „O mamm! A bun aus vair!“

[p.29] **Charited.**
 Scha in grand' fraidezza
 Un pover ais cun fam,
 Cuvra 'l sa nüdezza,
 Spordscha 'l ün töch d' paun!

5 Scha causa sa deblezza
 El soffra ingüstia,
 Cunter rigidezza
 Da 'l proteger do 't fadia!

 Cur pera el privo
 10 Da fortuneda sort terestra
 Do tü al sventuro
 La spranz' d' la vit' celesta!

 Cur el abbanduno
 Ais bot da tuot il muond,
 15 Ed ais affadio,
 Un sul pled surleivgia zuond.

 Quaist grand pled, chi vain d' l' amur
 Vers l' umanited
 El vain dal cour e 't rend' onur,
 20 E 's clamma: Charited!

[p. 67] **La chüra della mamma.**
 Sper la quietta semda
 Dell' infanzia splenda
 'Na staila cler glüschainta;

Ungüna nüvla sombrivainta
 5 Non interrumpa sia glüsch,
 La 't splendor' nel Paradis.

'Nua quaista staila mauncha
 S-chürdün e no't sun auncha
 Chi cuvernän tias vias,
 10 'T dand charduns impè da spias
 Quaista staila, chi creschainta
 Tieu bain e ta fortüna
 Renda 't quella pür contschainta,
 Arcognuoscha quell' adüna,
 15 Al cour do ella mite flamma:
 L' ais la chüra da ta mamma!

[p.72]

Epitalam.

Cu sencha m' ais quaist' ura!
 Inua fidelited at he promiss;
 Forz' am detta quel sü zura,
 Cha mieu vut eau adempiss!

5 Me fortifich' in quaista lia!
 Fo 'm attent a mieu dovair!
 O, benedesch' la, Segner Dieu!
 Cha quella salva cun plaschair!

Do forz' all' orma, la sdruvagl'
 10 In charited ed in amur;
 Renda 'm Tü attent sch' eau fal
 Per servir a Ti' onur!

Sch' in quaist cuors m' ais destino,
 Cha tristas uras vainst am der
 15 Guida 'm Tü — scha attristo —
 La virtüd less banduner!

[p.73]

Lascha Dieu me mantegner,
 In fidelited que ch' hoz promet,
 Mieu güramaint avaunt Te, Segner!
 20 Avaunt il Senchischem Tieu cospet! —

O Segner, Tü! o güdants!
 Cha tuots duos in fidelteſ, —
 Amur e cretta At confidans —
 Do'ns eterna pêsch, d'l' amur felicitè!

[p. 87]

A bun ans vair!

Scha d' la sted l' algrezcha svoula,
 Del inviern burasca boffa,
 La flur chi secha, fögliä crouda
 In mez l' aquilon ün zefir soffla,
 5 Il clam d' la prümavair',
 Chi 'ns disch: „A bun ans vair!“ —

Scha 'l figl bandun' la chesa sia,
 Pajais e gliend per frequenter,
 El ve il prüm cun allegria,
 10 Sa fortün' lò per sperer;
 Mo da tuots 'l pü grand plaschair:
 Il clam dels sieus: „A bun ans vair!“

Sench dalet da tuots amants,
 Dutsch cuffort, chi vain dal tschel,
 15 Da temm', fadia, pisers grands
 Da dolur, tristezza e cordöl'
 Ais be quaist il balsam vair:
 Dels amos „ün bun ans vair!“

[p. 88]

Scha in stüva dell' infanza

20 Vöd dels pitschens ais il baunch
 Sto la mamm' in crett' e spranza,
 S' impissand sün sieus infaunts;
 Mo 'l pü dutsch ch' el po giodair,
 Sieu cour resaint: „ün bun ans vair!“

25 Sur la s-chüra, foppa tomba,
 Inua ais sgrischur d' la mort
 Inua 's masda regordanza sombra
 Culla spranz' da dutsch cuffort,
 Lò po ler quel chi so crair:
 30 Dall' otra vart „A bun ans vair!“

[p. 18]

L' utuon.

Sur la champagn' pass ün utschè
 Chantand in svoul suot sulagl cler,
 Con tun amabel clamm' uschè:
 „Adieu! eau vegn at banduner!“
 5 „Davent aunch' hoz!“
 „Lontaun dabot! Lontaun dabot!“

Mieu cour udit sün quaist chauntet
 E füt bot saun, bot ammalo,
 Dolur profuonda e dalet,
 10 Algrezch' e led as haun masdos:
 „O cour! O cour!“
 „D' dolur? d' algrezcha? rumpast our?“

Vzet cruder üna föglina,
 Il cour am dschet: „L' utuon ais cò!“
 15 'L giast da sted, la randulina,
 Cun el l' amur e spranza vo:
 „Lontaun! Lontaun!“
 „Sperer allur' sarò invaun!“

[p. 19] 20 Del solagl sa splendur lamma
 Darchò turnet ed eir l' utschè,
 Vzet mieu ögl cun üna larma,
 Chantand el am clammet uschè:
 „Eterna dmur',
 25 „Mo na inviern nun ho l' amur!“

[p. 30]

Chanzun della saira.

Il sain d' la not el suna
 E clamma a repos,
 Il clam da pèsch strassuna
 Sur chesas, êrs e prôs.
 5 O dutscha pèsch! frequainta
 Dels mieus eir lur chamanna,
 Per cha lur chaunt palainta,
 Onur e lod! at clamma. —

[p. 81]

Nena larma.

Pü forza cu la uonda del mêr
Ho üna larma d' amur:
Quell' obedesch' al boffer,
Quaista calm' sa romur!
